

Informace ze zdravotnictví Ústeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
23. 8. 2012

4

Pneumologie a ftizeologie - činnost oboru v Ústeckém kraji v roce 2011

*Pneumology and Phthisiology - Activity in Branch
in the Ústecký Region in 2011*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru pneumologie a ftizeologie v Ústeckém kraji v roce 2011 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of pneumology and phthisiology in the Ústecký region in 2011 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A(MZ)1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru pneumologie a ftizeologie (PNE) a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L(MZ)1-02. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v ČR na příslušný rok. Formuláře výkazů a pokyny pro jejich vyplnění jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Ambulantní péče v oboru PNE byla zajištěna 25 pracovišti, nejvíce lékaři specialisty, a to na 13 pracovištích s 61 % lékařů z celkového počtu lékařů. S tím souvisí i nejvyšší podíl vyšetření 55 % z celkového počtu vyšetření. Od roku 2008 se na výkazech A(MZ)1-01 sledují pracovníci také jako průměrný roční přepočtený počet (včetně smluvních pracovníků), který výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí. V těchto zdravotnických zařízeních pracovalo 25,52 lékařů a 43,62 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 3,1 lékařů (ČR 3,3), na jednoho lékaře tohoto oboru připadlo v kraji 32 446 obyvatel (ČR 30 515).

V ordinacích PNE bylo provedeno 159 302 ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře připadlo 6 242 ošetření (ČR 5 051). Zatímco republikový průměr v posledních třech letech mírně klesal, v roce 2011 došlo k nárůstu tohoto ukazatele v kraji o 11 %.

Největší objem péče byl, stejně jako v minulých letech, věnován dispenzarizovaným osobám. V roce 2011 bylo pod stálým lékařským dohledem 54 541 osob (z toho 46 % tvořil podíl žen). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 659, v ČR pak 582. Nejčastější příčinou dispenzarizace (53 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel bylo v kraji léčeno 348 pacientů s CHOPN (ČR 253), nejvíce v okrese Louny (829) a Chomutov (552). Na doporučení odborné společnosti upozorňujeme, že na statistickém formuláři ročního výkazu je uvedeno stadium 0-rizikové, které je považováno za chronickou bronchitidu (diagnóza MKN-10 J41.0–8).

Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních PNE v kraji bylo astma bronchiale, které postihovalo 5 815 mužů a 8 675 žen. Nejvíce osob s tímto onemocněním v přepočtu na 10 tisíc obyvatel se nacházelo v okrese Litoměřice (285), Louny (236) a Teplice (236). Pro toto onemocnění bylo dispenzarizováno 714 dětí a mladistvých (celkem 388 chlapců a 326 dívek do 19 let). U astma bronchiale se rovněž rozlišují stupně onemocnění: stupeň 1-intermitentní (25 % postižených), stupeň 2-lehké perzistující (42 %), stupeň 3-středně těžké perzistující (26 %), stupeň 4-těžké perzistující (7 %). Počet ostatních sledovaných dispenzarizovaných onemocnění zůstává na úrovni minulých let.

Ambulantní zařízení PNE evidovala celkem 6 221 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů, celkem 19 456 osob, tj. nárůst o 7 % oproti minulému roku.

Na pracovištích PNE byly vedle dispenzarizace prováděny tuberkulínové testy a očkování proti tuberkulóze (BCG vakcinace). Vyhláškou č. 299/2010 Sb. s účinností od 1.11.2010 bylo zrušeno celoplošné očkování proti tuberkulóze, očkují se pouze děti zařazené do rizikových skupin. Údaje za rok 2011 byly dále ovlivněny ukončením povinného přeočkování proti tuberkulóze u 11letých dětí od 12.3.2009. Pracovníci PNE uskutečnili za sledovaný rok 616 očkovaní BCG vakcínou. Nejpočetnější skupinou očkovaných v roce 2011 byly děti ve stáří 11 let (45 %), dále následovali novorozenci (25 %), děti ve stáří 2let (17 %) a ostatní osoby (13 %).

Lůžková péče v oboru PNE byla pacientům k dispozici na 3 nemocničních odděleních se 123 lůžky. Na odděleních pracovalo k 31.12.2011 celkem vč. smluvních úvazků 11,87 lékařů a 49,20 ZPBD. Hospitalizováno bylo celkem 3 924 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje i republiky mírně poklesla, činila 6,7 dnů (ČR 8,4 dnů) a využití lůžek 213,5 dne (ČR 238,3).

Zpracoval: Ing. Štefek J.

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové

Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322

e-mail: drahokoupilova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

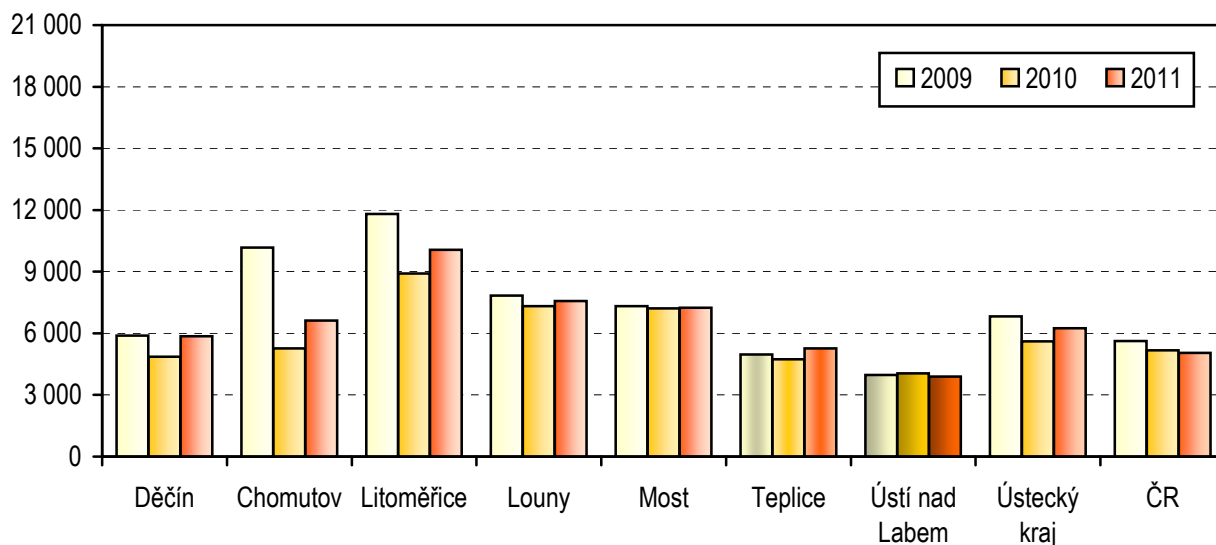
**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	7,77	30,45	16,65	52 352	257	32,86	6 737,7
Samostatné ordinace lékařů specialistů	13	15,60	61,13	24,80	87 231	300	54,76	5 591,7
Ostatní ambulantní ZZ	3	2,15	8,42	2,17	19 719	59	12,38	9 171,6
Ústecký kraj	25	25,52	100,00	43,62	159 302	616	100,00	6 242,2
dle území (okresu)								
Děčín	3	4,00	15,67	6,50	23 409	190	14,69	5 852,3
Chomutov	3	1,32	5,17	2,00	8 749	69	5,49	6 628,0
Litoměřice	5	3,85	15,09	6,62	38 757	139	24,33	10 066,8
Louny	3	2,40	9,40	4,80	18 176	25	11,41	7 573,3
Most	4	2,80	10,97	4,80	20 267	7	12,72	7 238,2
Teplice	2	4,75	18,61	5,50	24 999	112	15,69	5 262,9
Ústí nad Labem	5	6,40	25,08	13,40	24 945	74	15,66	3 897,7
Ústecký kraj	25	25,52	100,00	43,62	159 302	616	100,00	6 242,2
Česká republika	306	344,27	x	578,14	1 738 990	16 718	x	5 051,2

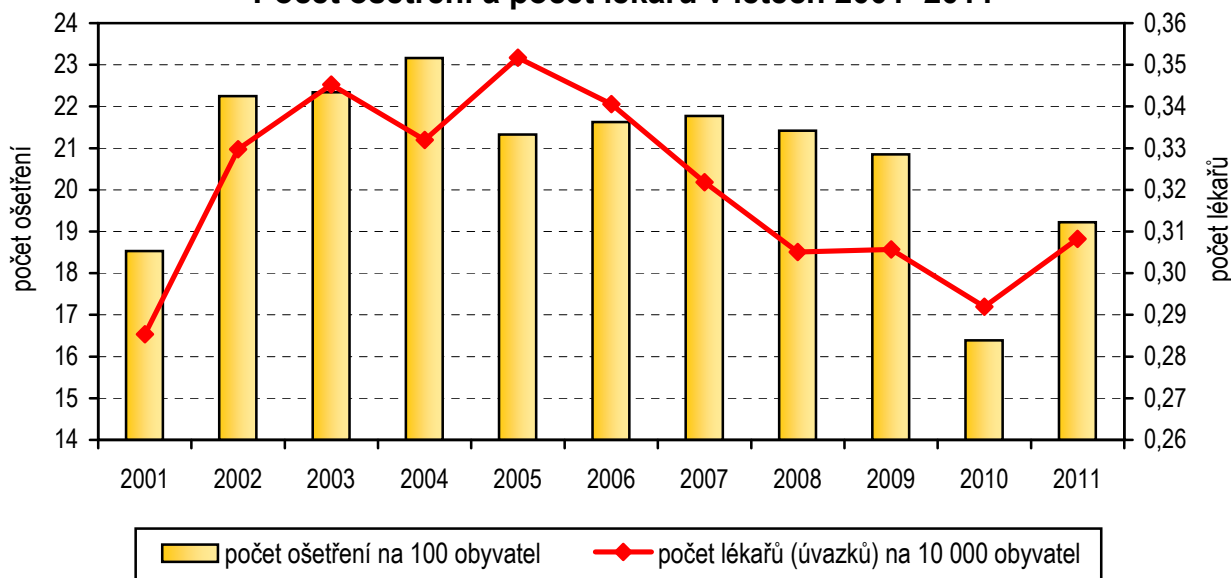
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních - zdroj ročního výkazu A (MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21a

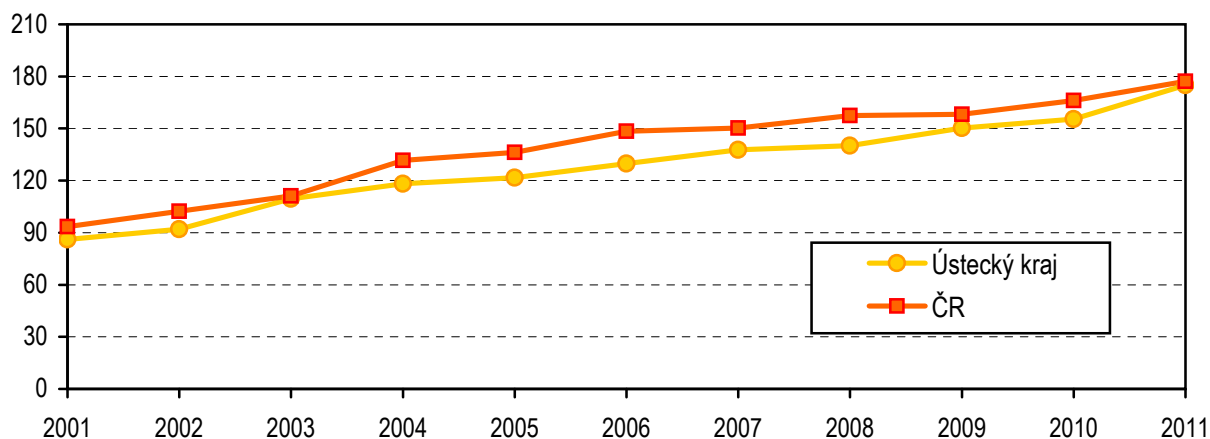
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2009–2011

Počet ošetření a počet lékařů v letech 2001–2011

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiální na 10 000 obyvatel v letech 2001–2011

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	kraj						ČR na 10 tis. obyvatel
	celkem	z toho				na 10 tis. obyvatel	
		ženy	děti (0–19 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0–9, C39.9)	1 690	566	-	332	189	20,41	16,15
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	156	74	-	26	19	1,88	1,68
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2–4, D19.0)	346	168	1	23	24	4,18	3,56
Zánětlivá onemocnění plic (J12–J18, J85.0–2)	4 848	2 128	75	644	570	58,55	56,27
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0–8, J42, J43.0–9, J44.0–9)	28 795	11 653	244	1 848	1 339	347,75	253,43
stadium 0 - rizikové	10 603	2 840	122	471	286	128,05	53,39
stadium 1 - lehké	5 634	2 958	64	456	373	68,04	60,85
stadium 2 - střední	7 309	3 443	8	360	419	88,27	79,92
stadium 3 - těžké	3 526	1 630	48	183	124	42,58	43,53
stadium 4 - velmi těžké	1 723	782	2	378	137	20,81	15,75
Astma bronchiale (J45.1–9, J46)	14 490	8 675	714	745	1 021	174,99	177,03
stupeň 1 - intermitentní	3 633	2 188	260	241	312	43,88	47,76
stupeň 2 - lehké perzistující	6 096	3 681	248	317	468	73,62	65,84
stupeň 3 - středně těžké perzistující	3 730	2 166	183	142	164	45,05	50,05
stupeň 4 - těžké perzistující	1 031	640	23	45	77	12,45	13,40
Bronchiectázie (J47)	243	109	-	10	6	2,93	4,67
Sarkoidóza (D86.0,2)	396	223	-	19	19	4,78	8,29
Pneumoniózy (J60–J66)	322	59	-	5	3	3,89	11,26
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0–9, J84.0–9)	335	166	-	31	26	4,05	7,39
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86–J94)	620	226	3	77	75	7,49	8,08
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26–I28)	371	169	-	27	30	4,48	9,01
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68–J80, J96.0–9, J98.0,4,6–9)	1 929	850	-	134	98	23,30	25,62
Celkem	54 541	25 066	1 037	3 921	3 419	658,69	582,45

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0–19 let)	celkem	z toho děti (0–19 let)	
Děčín	392	1	197	37	4 943
Chomutov	10	-	332	26	2 920
Litoměřice	349	-	537	11	1 662
Louny	430	-	545	22	3 307
Most	96	-	389	6	3 084
Teplice	89	1	1 924	176	2 241
Ústí nad Labem	282	2	649	53	1 299
Ústecký kraj	1 648	4	4 573	331	19 456
ČR	24 871	172	22 776	1 056	134 062

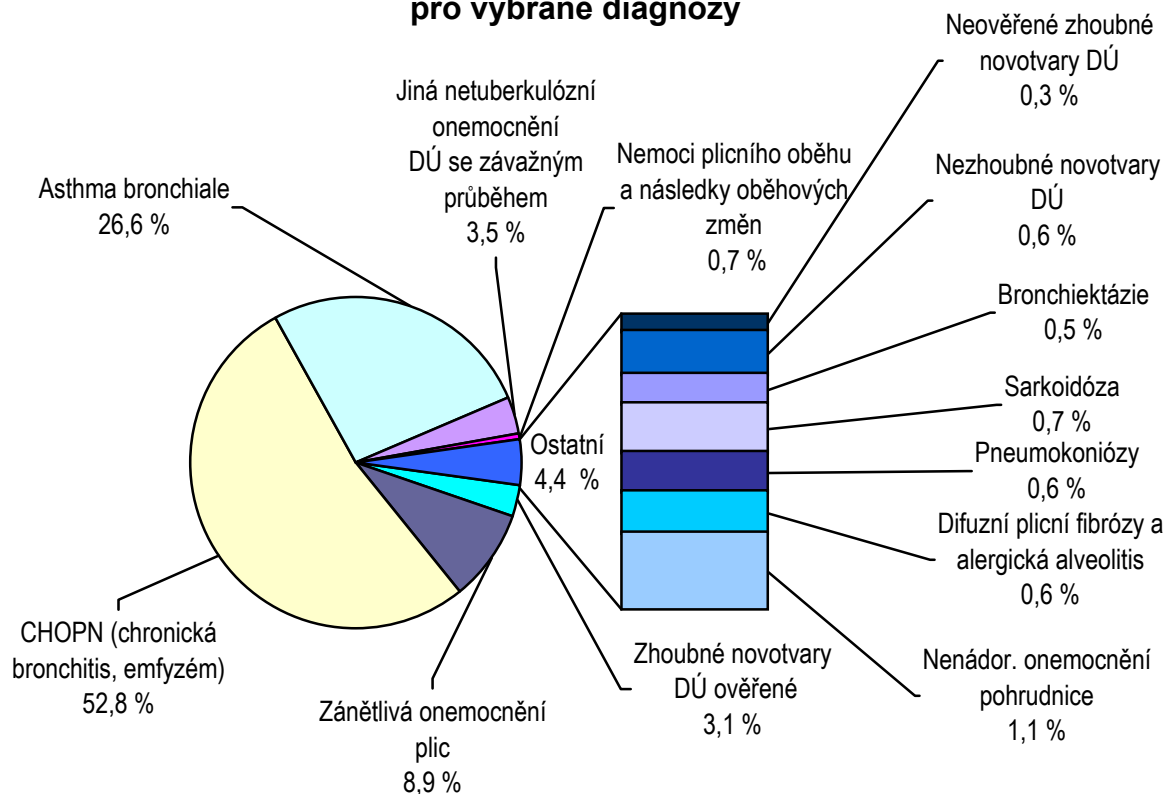
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	3	42	-	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	11,87	221,79	-	76,04
ZPBD ²⁾ celkem	49,20	562,91	-	341,43
Průměrný počet stanovených lůžek	123,00	1 425,74	-	1 458,97
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	71,9	930,8	-	1 067,1
na 1 lékaře	6,5	4,3	-	13,7
Počet lékařů na 100 lůžek	9,65	15,96	-	5,33
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	40,00	40,50	-	23,93
Počet hospitalizovaných	3 924	40 556	-	11 012
Nemocniční letalita	69,3	72,7	-	54,2
Využití lůžek ve dnech	213,5	238,3	-	267,0
Průměrná ošetrovací doba	6,7	8,4	-	35,4
Prostoj lůžek ³⁾	3,3	2,8	-	9,6

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21a zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s oddělením TRN v kraji:

KZ,a.s.,Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, o.z.

KZ,a.s.,Nemocnice Most, o.z.

KZ,a.s.,Nemocnice Chomutov, o.z.